

Notitie / Memo

HaskoningDHV Nederland B.V.
Transport & Planning

Aan: Gemeente Utrecht
Van: Jelmer Droogsma
Datum: 26 april 2021
Ons kenmerk: BG5910-RHD-ZZ-XX-NT-Z-0002
Classificatie: Open

Onderwerp: Uitwerking gefaseerd parkeervrij maken wervengebied Utrecht

Aanleiding

Het college van B&W heeft een voorstel aan de gemeenteraad gedaan over de toekomst van parkeergarage Springweg. Dit voorstel gaat uit van sloop van de garage in 2028. Op de raadsinformatieavond van 5 januari 2021 is door een aantal fracties de vraag gesteld of bij een eventueel besluit over het verder terugbrengen van straat parkeren in de binnenstad, de Springweg garage noodzakelijk is om de opgeheven plaatsen onder te brengen.

RHDHV heeft deze vraag onderzocht en komt tot de conclusie dat de garage wat capaciteit niet nodig is (zie memo Parkeervrij maken wervengebied Utrecht, 3 maart 2021). Bij de behandeling van het raadsvoorstel in de commissie Stad en Ruimte, werd door een aantal fracties de vraag gesteld of bij een eventueel besluit over het verder terugbrengen van straat parkeren in de binnenstad, de Springweggarage niet noodzakelijk is om de maximale loopafstand van 750 meter te garanderen. Deze notitie geeft een antwoord op die vraag.

Conclusie

Wanneer besloten zou worden om al het straat parkeren aan de grachten op te heffen, dan is de Springweg garage niet noodzakelijk wat betreft capaciteit of wat betreft het garanderen van een maximale loopafstand van 750 meter voor bewoners. Door te starten met het opheffen van parkeerplaatsen boven werven nabij de garages van Hoog Catharijne, kan in de beginfase deze capaciteit benut worden terwijl er door natuurlijk verloop ruimte ontstaat in de belanghebbende garages. Ook bij instandhouding van garage Springweg kan niet overal worden voldaan aan de maximale loopafstand van 750 meter vanuit de Klépiere garages. Wanneer besloten zou worden om het straat parkeren aan de grachten op te heffen, dan is het wenselijk om bij de toewijzing van parkeerplaatsen in belanghebbende garages, rekening te houden met de loopafstand tot aan de woning.

In het vervolg van deze memo zijn de uitgangspunten en analyses beschreven.

Uitgangspunten

Bij de beantwoording van deze vraag zijn de volgende uitgangspunten gebruikt:

- Analyse van de bezetting van de openbare parkeergarages in 2019;
- Voor het parkeervrij maken van de Oudegracht en Janskerkhof zijn voor bewoners geen parkeerplaatsen in openbaar private parkeergarages ingezet;
- In de Hoog Catharijne garages komen voor bewoners 250 abonnementen tegen gemeentelijk tarief beschikbaar. De Springweg garage biedt tot de sloop in 2028 ook ruimte voor bewoners parkeren met een abonnement tegen gemeentelijk tarief.
- Draagvlak onder bewoners van het opheffen van de parkeerplaatsen is buiten beschouwing gelaten.
- Financiële consequenties van het opheffen van straatparkeerplaatsen zijn niet onderzocht.

Onderzoeksvragen

In dit onderzoek zijn de volgende vragen beantwoord:

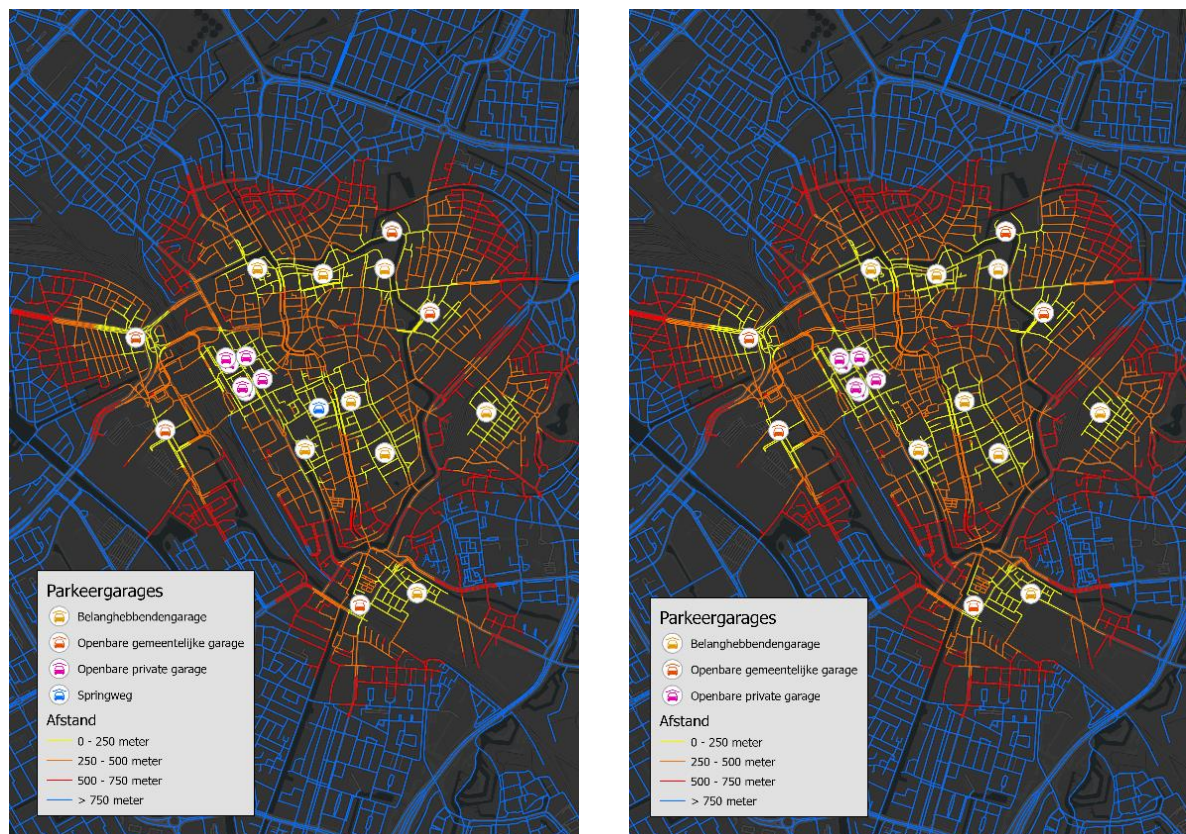
- Hoe kan het gefaseerd opheffen van parkeerplaatsen in het wervengebied eruit zien?
 - Uitwerking van een scenario waarin 50 parkeerplaatsen per jaar worden opgeheven (conform een eerdere afspraak met de gemeenteraad).
 - 250 parkeerplaatsen voor bewoners komen beschikbaar in de Hoog Catharijne garages (waarvan maximaal 100 plaatsen in de Springweg garage tot 2028).
 - Hierin is rekening gehouden met de maximale loopafstand van 750 meter tussen de parkeerplaats en woning voor bewoners van de binnenstad.
 - Is het behouden van de Springweg garage noodzakelijk bij het opheffen van de resterende straat parkeerplaatsen aan de gracht om te voldoen aan de maximale loopafstand van 750 meter?

Analyse loopafstanden parkeergarages binnenstad

Een beleidsuitgangspunt van de gemeente Utrecht is dat bewoners maximaal 750 meter mogen lopen tussen hun woning en de parkeerplaats van de auto. In de binnenstad van Utrecht zijn diverse type parkeergarages gevestigd waar bewoners gebruik van kunnen maken:

- Belanghebbenden (bewoners/ zakelijk met vergunning)
- Openbaar gemeentelijk (abonnementen tegen gemeentelijk tarief)
- Openbaar privaat (250 abonnementen tegen gemeentelijk tarief, rest abonnementen tegen commercieel tarief)

Voor deze garages is het gebied bepaald dat binnen 750 meter lopend bereikt kan worden.

Figuur 1: Loopafstanden vanuit parkeergarages binnenstad Utrecht. In de linker afbeelding inclusief Springweg garage, in de rechter afbeelding exclusief Springweg garage.

Uit deze analyse blijkt dat vanuit alle straten in de binnenstad binnen 750 meter een parkeergarage kan worden bereikt. Hierin zit geen verschil tussen de situatie met Springweg (linker afbeelding) en zonder (rechter afbeelding). Naast de parkeergarages zijn er ook op straat parkeerplaatsen aanwezig in de zijstraten van het wervengebied, die door bewoners ook gebruikt kunnen worden om dicht bij hun woning te parkeren.

In het voorstel aan de Raad krijgt de gemeente langdurig een faciliteit om 250 bewonersabonnementen uit te geven in garages van HC, waarvan 100 in parkeergarage Springweg tot aan de sloop in 2028. Daarom is specifiek gekeken naar het bereik dat deze garages hebben bij 750 meter loopafstand.

Figuur 2: Loopafstanden vanuit Klépierre garages binnenstad Utrecht. In de linker afbeelding inclusief Springweg garage, in de rechter afbeelding exclusief Springweg garage.

In de situatie inclusief Springweg garage (linker afbeelding), wordt een groter deel van de binnenstad bediend dan in de situatie zonder Springweg (rechter afbeelding). Specifiek voor het wervengebied gaat het om een gedeelte van de Oudegracht, Nieuwegracht en Kromme Nieuwegracht. De Plompetorengracht ligt in beide situaties op meer dan 750 meter lopen. In beide situaties zijn dus andere garages of parkeerplaatsen op straat nodig om binnen 750 meter van de woning een parkeerplaats te vinden voor bewoners.

Verspreid over de binnenstad zijn acht belanghebbenden garages waar bewoners met een vergunning hun auto kunnen parkeren. Voor de dekking van het gebied zit er geen verschil in de situatie met Springweg (links) of zonder (rechts). Dit komt door de belanghebbende garage Korte Nieuwstraat, die op korte afstand van Springweg ligt.

Figuur 3: Loopafstanden vanuit belanghebbenden garages binnenstad Utrecht. In de linker afbeelding inclusief Springweg garage, in de rechter afbeelding exclusief Springweg garage.

Conclusie loopafstanden parkeergarages

Op basis van de voorgaande analyse wordt de volgende conclusie getrokken over de loopafstanden:

- De acht belanghebbenden garages liggen binnen 750 meter van alle woningen in de binnenstad;
- De Hoog Catharijne garages liggen gunstig voor bewoners van het noordwestelijk deel van de binnenstad, maar de loopafstand naar het zuidoostelijk deel is meer dan 750 meter. De Springweggarage vergroot het gebied, maar zorgt nog steeds niet voor een volledige dekking in de binnenstad.

Verloop vergunningen straat parkeren en belanghebbenden garages

Om inzicht te krijgen in het effect van het verlagen van de parkeercapaciteit met 50 parkeerplaatsen per jaar is gekeken naar het aantal opzeggingen per jaar in de belanghebbenden garages en de vergunningen om op straat te parkeren. Hiermee wordt de verhouding tussen parkeervraag en parkeeraanbod beter inzichtelijk. De gemeente Utrecht heeft hierover de volgende gegevens aangeleverd uit 2019. Er is bewust voor gekozen om gegevens uit 2019 te gebruiken, zodat de cijfers niet beïnvloedt zijn door de maatregelen rondom het Corona virus in 2020.

Tabel 1: Verloop vergunningen straat parkeren en belanghebbenden garages.

Type parkeerplaats	Opzeggingen per jaar	Tijdsperiode data
Vergunning straat parkeren	213	November 2018 – April 2019
Plek belanghebbenden garage	70	Januari – December 2019

Overigens wil dit niet zeggen dat elke opzegging een vrije parkeerplaats oplevert. Er is momenteel een wachtlijst van bewoners voor een parkeerplaats in de binnenstad. Wel kan ervoor worden gekozen om minder vergunningen uit te geven dan er worden opgezegd per jaar, zodat de parkeervraag verlaagd wordt. In het onderzoek naar het parkeervrij maken van de Oudegracht en Janskerkhof (2019) is hier een voorstel voor gedaan.

De belanghebbenden garages hebben een invloed gebied van 750 meter loopafstand. Bij het opheffen van parkeerplaatsen in het wervengebied is het daarom belangrijk om het aantal plekken dat jaarlijks beschikbaar komt per garage te weten. Dat overzicht is opgenomen in de onderstaande tabel.

Tabel 2: Opzeggingen per belanghebbende garage (2019).

Belanghebbende garage	Opzeggingen bewoners 2019
Garage Jan Meyenstraat	16
Garage Tuinstraat	17
Garage Albracht	4
Garage Malba	11
Garage Korte Nieuwstraat	2
Garage Wolvenplein	2
Garage Boekhoven	9
Garage ABC-straat	9

Verandering aanbod en vraag parkeerplaatsen bij gefaseerd opheffen parkeerplaatsen in het wervengebied en op het Janskerkhof

Bij gefaseerd opheffen van straat parkeerplaatsen in het wervengebied en op het Janskerkhof verdwijnen er 555 parkeerplaatsen voor bewoners in de binnenstad. Hier staat tegenover dat er 250 plaatsen beschikbaar komen in de Hoog Catharijne garages en Springweg garage (tot 2028). Per saldo vermindert het aantal parkeerplaatsen voor bewoners in de binnenstad met 305 plaatsen over 11 jaar, uitgaande van een tempo van 50 parkeerplaatsen opheffen per jaar.

Om de parkeerdruk voor bewoners gelijk te houden aan de huidige situatie is het wenselijk om het aantal parkeervergunningen voor bewoners met 305 plaatsen omlaag te brengen tijdens de gefaseerde vermindering van het aantal parkeerplaatsen in het wervengebied.

- Om het vergunningenplafond omlaag te brengen is het noodzakelijk om **gemiddeld 28 vergunningen** per jaar minder te verstrekken dan er worden ingeleverd door bewoners.
 - In 2019 zijn er 283 vergunningen ingeleverd door bewoners.
 - Dit betekent dat er tijdens de gefaseerde vermindering van het aantal parkeerplaatsen 255 vergunningen per jaar kunnen worden uitgegeven met een systematiek **van 9 vergunningen verlenen per 10 opzeggingen**.
- Als gevolg van deze systematiek neemt de wachttijd voor bewoners voor een parkeerplaats toe.

Het verlagen van het vergunningenplafond garandeert niet dat elke bewoner met een parkeervergunning zijn auto binnen 750 meter loopafstand kan parkeren. Daarom is nader uitgewerkt hoe het gefaseerd opheffen van 50 parkeerplaatsen eruit kan zien. Hierbij wordt begonnen met de parkeerplaatsen die binnen 750 meter loopafstand van de Hoog Catharijne garages liggen en geëindigd met de parkeerplaatsen die op een grotere loopafstand liggen. Op deze manier kan in de beginfase de extra capaciteit van de Hoog Catharijne garages benut worden terwijl er door natuurlijk verloop ruimte ontstaat in de belanghebbenden garages.

Figuur 4: Fasering opheffen straat parkeerplaatsen.

Tabel 3: Gebiedsindeling fasering opheffen straat parkeerplaatsen.

Gebied	Aantal plaatsen	Afstand HC-garages	Afstand Springweg garage	Belanghebbende garage binnen 750 meter afstand
A – Oudegracht	52	< 750 meter	< 750 meter	Boekhoven/ Wolvenplein/ Jan Meyenstraat/ Korte Nieuwstraat/ ABC-sstraat/ Tuinstraat
B – Oudegracht	52	> 750 meter	< 750 meter	Korte Nieuwstraat/ ABC-sstraat/ Tuinstraat
C – Oudegracht	53	> 750 meter	> 750 meter	Korte Nieuwstraat/ ABC-sstraat/ Tuinstraat/ Malba
D - Janskerkhof	110	< 750 meter	< 750 meter	Boekhoven/ Wolvenplein/ Jan Meyenstraat/ Korte Nieuwstraat
E – Plompetorengracht	45	> 750 meter	> 750 meter	Boekhoven/ Wolvenplein/ Jan Meyenstraat
F – Kromme Nieuwegracht	59	> 750 meter	< 750 meter	Boekhoven/ Tuinstraat/ Wolvenplein/ ABC-sstraat/ Korte Nieuwstraat
G – Nieuwegracht	46	> 750 meter	< 750 meter	Tuinstraat/ ABC-sstraat/ Korte Nieuwstraat
H – Nieuwegracht	46	> 750 meter	< 750 meter	Tuinstraat/ ABC-sstraat/ Korte Nieuwstraat
I – Nieuwegracht	46	> 750 meter	> 750 meter	Tuinstraat/ ABC-sstraat/ Korte Nieuwstraat
J – Nieuwegracht	46	> 750 meter	> 750 meter	ABC-sstraat/ Korte Nieuwstraat

In de onderstaande tabel is inzichtelijk gemaakt in welke mate het vergunningen plafond verlaagd moet worden als de parkeerplaatsen in een bepaald deelgebied worden opgeheven. Daarnaast is het potentiële aantal beschikbare plaatsen in de belanghebbenden garages inzichtelijk gemaakt. Hierbij is uitgegaan van het aantal opzeggingen per jaar in 2019 en dit aantal is vermenigvuldigd met het aantal jaar na de start van het gefaseerd opheffen van de parkeerplaatsen dat in het gebied parkeerplaatsen worden opgeheven. Hiermee is er inzichtelijk gemaakt of er voldoende ruimte in de belanghebbenden garages ontstaat voor de bewoners.

Tabel 4: Uitwerking gefaseerd opheffen parkeerplaatsen.

Jaar	Gebied	Vermindering aantal plaatsen	Verlaging vergunningen plafond	Aantal potentiële plaatsen in garages*
1	A – Oudegracht	52	28	HC-garages (250) Boekhoven (9) Wolvenplein (2) Jan Meyenstraat (16) Korte Nieuwstraat (2) ABC-straat (9) Tuinstraat (17)
2	D – Janskerkhof	55	30	HC-garages (250) Boekhoven (18) Wolvenplein (4) Jan Meyenstraat (32) Korte Nieuwstraat (4)
3	D – Janskerkhof	55	30	HC-garages (250) Boekhoven (27) Wolvenplein (6) Jan Meyenstraat (48) Korte Nieuwstraat (6)
4	B – Oudegracht	52	28	Korte Nieuwstraat (8) ABC-straat (36) Tuinstraat (68)
5	F – Kromme Nieuwegracht	59	32	Boekhoven (45) Tuinstraat (85) Wolvenplein (10) ABC-straat (45) Korte Nieuwstraat (10)
6	G – Nieuwegracht	46	26	Korte Nieuwstraat (12) ABC-straat (54) Tuinstraat (102)
7	H – Nieuwegracht	46	26	Korte Nieuwstraat (14) ABC-straat (63) Tuinstraat (119)
8	E – Plompstorengracht	45	25	Boekhoven (72) Wolvenplein (16) Jan Meyenstraat (128)

Jaar	Gebied	Vermindering aantal plaatsen	Verlaging vergunningen plafond	Aantal potentiële plaatsen in garages*
9	C – Oudegracht	53	28	Korte Nieuwstraat (18) ABC-straat (81) Tuinstraat (153) Malba (99)
10	I – Nieuwegracht	46	26	Tuinstraat (170) ABC-straat (90) Korte Nieuwstraat (20)
11	J – Nieuwegracht	46	26	ABC-straat (99) Korte Nieuwstraat (22)
Totaal		555	305	

In de praktijk zullen de plaatsen in de belanghebbenden garages niet 10 jaar onbenut blijven totdat op bijvoorbeeld het zuidelijk deel van de Nieuwgracht parkeerplaatsen worden opgeheven. Deze theoretische berekening toont wel aan dat er door natuurlijk verloop voldoende ruimte ontstaat in de belanghebbenden garages voor de bewoners. Bij de toewijzing van deze plaatsen moet wel rekening worden gehouden met de loopafstand tot de woning van de aanvrager.

Bezoekers

In de onderzoeken uit 2019 is geconstateerd dat er nog veel restcapaciteit aanwezig is in de openbare parkeergarages, zelfs na de opheffing van de parkeerplaatsen op de Oudegracht en Janskerkhof en de sluiting van de Springweg garage. Daarom zullen bezoekers ook na het sluiten van de parkeergarage Springweg en het opheffen van de parkeerplaatsen in het wervengebied in staat zijn een parkeerplaats te vinden in het centrum van Utrecht. Voor bezoekers is bovendien een loopafstand van 1.000 meter acceptabel, wat het aantal potentiële parkeerlocaties verhoogd.

Conclusie

Uit de analyse blijkt dat er door gefaseerd straat parkeerplaatsen in het wervengebied op te heffen het mogelijk is om het vergunningenplafond geleidelijk te verlagen (9 vergunningen uitgeven per 10 opzeggingen) en ruimte te creëren in de belanghebbenden garages voor bewoners van het zuidwestelijk deel van de binnenstad, die op meer dan 750 meter loopafstand van de Hoog Catharijne garages wonen. Hiermee wordt er voldaan aan het beleidsuitgangspunt om binnen 750 meter te kunnen parkeren.

De Springweg garage is niet noodzakelijk om voldoende parkeercapaciteit in de binnenstad van Utrecht te hebben voor bewoners en bezoekers.

Het belangrijkste aandachtspunt bij de verdere uitwerking van het parkeervrij maken is de fasering. Het is aangetoond dat als dit stapsgewijs gaat, er door natuurlijk verloop verschuivingen in de verschillende garages plaatsvinden en het vergunningenplafond geleidelijk verlaagd kan worden. Er blijven parkeerplaatsen op straat beschikbaar, waardoor voor alle locaties in de binnenstad binnen een acceptabele loopafstand parkeergelegenheid is. Het aandachtspunt om te voldoen aan de beleidseis voor de loopafstanden voor bewoners speelt zowel in de situatie met als de situatie zonder Springweggarage, waardoor deze garage niet noodzakelijk is om aan de beleidseis te voldoen. Wel moet het criterium loopafstand gebruikt worden bij de toewijzing van parkeerplaatsen in de belanghebbenden garages.